Ἔτος Κ' — Ἐν Ἀθήναις 8 Σεπτεμβρίου 1907 — Ἀριθ. 36

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»
Ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἢ Ἰουλίου Ἐσωτερικοῦ δρ. 6 — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 10	ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΡΙΘ. 18 (Παραπλεύρως ἀστυν. τμήματος Πλάκας)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

ΔΗΛΩΣΙΣ

Χάριν ἀποκλειστικῶς τῶν συγχρόνων μεγάλων τοῦ χριστιανισμοῦ ζητημάτων, ὅσα προβάλλουσιν ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς φιλοσοφίας, τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς μασωνικῆς καὶ τῆς σοσιαλιστικῆς κινήσεως, ἡ «Ἀνάπλασις» ἀπὸ τοῦ μηνὸς τούτου ἀρχίζει τὴν ἔκδοσιν μηνιαίου αὐτῆς δεκατελλίδου παραρτήματος. Τὴν σχετικὴν ὕλην θὰ συντάσσῃ ὁ διευθυντὴς αὐτῆς, θὰ εἶνε ὅμως δεκτὰ καὶ ἄρθρα συνεργατῶν ἐνημέρων εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα.

Τὸ μηνιαῖον παράρτημα τῆς «Ἀναπλάσεως» μέχρι τέλους τοῦ ἔτους τούτου θὰ σταλῇ ΔΩΡΕΑΝ εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἀναπλάσεως» ὅσοι ἤδη ἐπλήρωσαν τὴν ἐτησίαν συνδρομήν της καὶ ὅσοι θὰ πληρώσωσιν αὐτὴν μέχρι τῶν μέσων τοῦ ἑπομένου μηνὸς Ὀκτωβρίου.

Εἰς τοὺς ἐγγραφομένους νέους συνδρομητὰς τῆς «Ἀναπλάσεως» καὶ προπληρώνοντας τὴν ἐτησίαν συνδρομήν των τὰ τεύχη τοῦ παραρτήματος θὰ πέμπωνται δι' ἴσον χρονικὸν διάστημα δωρεάν.

Παρακαλοῦνται διὰ τοῦτο οἱ ἀνταποκριταί μας, ὅπως μᾶς γνωστοποιήσωσι τὰ ὀνοματεπώνυμα τῶν πληρωσάντων μέχρι σήμερον τὴν ἐτησίαν συνδρομήν των τοῦ 1907 ὡς καὶ ἐκείνων, οἵτινες θὰ πληρώσωσι μέχρι τῶν μέσων Ὀκτωβρίου, διὰ νὰ πέμπωμεν πρὸς αὐτοὺς τὰ τεύχη τοῦ παραρτήματος δωρεάν.

ΤΟ ΔΟΓΜΑ ΕΙΝΕ ΤΥΡΑΝΝΙΑ;

Ὀρθολογισμὸς καὶ ὑλισμός, καταχρώμενοι τὸν σύγχρονον ὀργασμὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, πολεμοῦν τὸ δόγμα τῆς Ἐκκλησίας καταγγέλλοντες αὐτὸ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὡς «τυραννικόν». Τί ἐννοοῦντες διὰ τούτου; Ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ἥτις τὸ φρουρεῖ, δὲν τὸ ἀφήνει ἔκθετον εἰς τὴν κατ' ἀρέσκειαν ἐξέτασιν τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, ἀλλ' ἀξιοῖ παρὰ τοῦ πιστοῦ τὴν ἀπεδοχὴν αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν ἐπίσημον διατύπωσίν του.

Ὁ Μπρουνετιὲρ ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τελευταίου βιβλίου του ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύγχρονα ζητήματα» ἐξετάζει τὴν κατηγορίαν ταύτην. Ἐπανίστανται, λέγει, κατὰ τῆς «τυραννίας τοῦ δόγματος». Ἀλλὰ ποῦ βλέπουσι τὴν τυραννίαν ταύτην; Τὸ δόγμα δὲν ἐπεμβαίνει εἰς ἀλλοτρίας σφαίρας. Οὔτε τὰς θεωρίας τοῦ γεωμέτρου πολεμεῖ, οὔτε τοῦ φυσιολόγου τὸ ἔργον θίγει, οὔτε τοῦ ἱστορικοῦ τὴν ἐλευθερίαν παρακωλύει. Ἀλλ' ἐὰν τυραννίαν ἐννοοῦν τὴν θεολογικὴν αὐθεντίαν τοῦ δόγματος — ἐν παραδείγματι τὴν περὶ Ἐνσαρκώσεως, ἢ τὴν περὶ Ἀπολυτρώσεως—ἡ λέξις τυραννία εἶναι ἄνευ ἐννοίας. Διότι ἐδῶ τὸ δόγμα ἀναλογεῖ ἀκριβῶς πρὸς τοὺς καθορισμοὺς τῶν νόμων, οἵτινες ἐν τῇ φυσικῇ ἢ τῇ φυσιολογίᾳ δεσπόζουσι τῆς ὕλης.

Μήπως ὁ γεωμέτρης εἶνε «ἐλεύθερος» νὰ τροποποιῇ τὰς ἰδιότητας τῆς περιμέτρου; Μήπως ὁ χημικὸς εἶνε «ἐλεύθερος» νὰ ὁρίζῃ κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῆς φαντασίας του τὰς ἰδιότητας τοῦ χλωρίου ἢ τοῦ ἀλκόλ; Οἱ νόμοι ἐνταῦθα ἐπιβάλλονται εἰς αὐτὸν ἔξωθεν, εἴτε δὲ τοῦ ἀρέσκουν εἴτε ὄχι, εἶνε ἐντελῶς ὑπόχρεως νὰ ὑφίσταται τὸν καταναγκασμὸν καὶ τὴν τυραννίαν ταύτην! Ἀλλὰ ποῖος θὰ ὑπεστήριζε σοβαρῶς ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἐμπόδιον κατὰ τῆς ἡμετέρας ἐλευθερίας; Ἀναλόγως καὶ ἡ προβαλλομένη «τυραννία τοῦ δόγματος» εἶνε ἁπλῶς μία φράσις. Ἐὰν τὸ δόγμα τίθεται ἀπ' ἀρχῆς καὶ ὡς ἔξω τῆς ἀνθρωπίνης συζητήσεως, τοῦτο δὲν εἶνέ τι περισσότερον ἀπὸ τὸ ὅτι τὴν βάσιν ὅλων τῶν ἐπιστημῶν ἀποτελοῦσιν ἀλήθειαι

στοιχειώδεις, αἱ ὁποῖαι μᾶς προβάλλονται καὶ τὰς ὁποίας δεχόμεθα ὑπὸ τὴν αὐθεντίαν τῶν ἀξιωμάτων. Διὰ τί λοιπὸν ὅ,τι πανταχοῦ θεωρεῖται φυσικώτατον μόνον εἰς τὴν θεολογίαν ἐνοχλεῖ; Προσβάλλεται πράγματι ἡ ἐλευθερία; Ὄχι. Τόσοι μεγάλοι σοφοὶ διεκρίθησαν διὰ τὴν πίστιν των. Πῶς αὐτοὶ δὲν εὗρον ὅτι οὕτω ἐτυραννοῦντο; Ἔπειτα ἡ Ἐκκλησία ὑψώνει μὲν ὑπεράνω τῶν ἀτμῶν τῶν ἀνθρωπίνων ἀποπλανήσεων τὸ δόγμα καὶ τὸ δεικνύει σταθερῶς, ἀλλ' οὐδέποτε ἠμπόδισε τὴν περὶ αὐτὸ ἀληθῆ καὶ θεμιτὴν ἐλευθερίαν. Καὶ τὴν ἀπόδειξιν τούτου παρέχουσιν αἱ τοσοῦτον πολυάριθμοι καὶ ποικίλαι αὐτοῦ ἀποδείξεις, καὶ αἱ θαυμάσιοι καὶ ἄφθονοι ἐπὶ τῶν βάσεων αὐτοῦ ἐργασίαι τόσων θεολόγων, ῥητόρων, ἀπολογητῶν, ἠθικολόγων, ἱστορικῶν, αἱ ὁποῖαι, ἂν καὶ ἐξακολουθοῦσαι ἀπὸ δισχιλίων ἐτῶν, πολὺ ὅμως ἀκόμη ἀπέχουσιν ἀπὸ τὸ νὰ ἐξαντλήσωσι τὸ ὑλικόν των.

Περὶ «τυραννίας τοῦ δόγματος» λοιπὸν δὲν δύναται νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος. Τὴν τυραννίαν ταύτην φαντάζονται καὶ πλάττουσι μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ νὰ ἐξετάσωσι τὸ δόγμα, ἔρχονται νὰ καταστρέψωσιν αὐτό. Οἱ ἄπιστοι, ἰδοὺ οἱ ἐκ τοῦ δόγματος ἐνοχλούμενοι. Τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ φυσικόν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΥΠΟ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Κείμενον.

«Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι ὅσας ἐὰν βλασφημήσωσιν· ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου κρίσεως· ὅτι ἔλεγον, πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. Ἔρχονται οὖν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἑστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος· εἶπον δὲ αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσί σε. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους λέγει· ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ ἐστί.» (28—35).

Σύντομος ἑρμηνεία.

Ἀληθινὰ σᾶς λέγω ὅτι ὅλα τὰ ἄλλα ἁμαρτήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἤθελον ὑποπέσει οἱ ἄνθρωποι καὶ αἱ βλασφημίαι, τὰς ὁποίας ἤθελον βλασφημήσει, δυνατὸν νὰ συγχωρηθῶσιν εἰς αὐτοὺς ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Διότι οἱ ἔνοχοι τῶν ἁμαρτημάτων τούτων καὶ τῶν βλασφημιῶν παρασύρονται καὶ ἁμαρτάνουσι μᾶλλον ἀπὸ ἀδυναμίαν ἢ καὶ ἄγνοιαν ἢ συνήθειαν κακήν, καὶ οὗτοι, φωτιζόμενοι καὶ μετανοοῦντες, δύνανται νὰ συγχωρηθῶσι καὶ νὰ σωθῶσιν. Ἐκεῖνος ὅμως, ὁ ὁποῖος ἤθελε βλασφημήσει ἐναντίον τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, ἀποδείδων τὰ πρόδηλα καὶ ἀναμφισβήτητα αὐτοῦ εὐεργετήματα εἰς τὰ πονηρὰ πνεύματα, αὐτὸς ἁμαρτάνει ἐν γνώσει καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ἔχει σατανικὴν μοχθηρίαν, ὥστε ὄχι μόνον νὰ μὴ κάμνῃ ἀλλὰ καὶ νὰ καταδιώκῃ τὸ καλόν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ τοιοῦτος βλάσφημος ἄνθρωπος ἔχει πλέον διαστρέψει ἐντελῶς τὸν ἑαυτόν του καὶ εἶνε ἀμετανόητον ὄργανον τοῦ σατανᾶ, διὰ τοῦτο οὔτε εἰς τὴν τωρινὴν ζωὴν οὔτε εἰς τὴν μέλλουσαν θέλει εὕρει συγχώρησιν, ἀλλ' εἶνε ἔνοχος εἰς καταδίκην αἰώνιον. Ταῦτα δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν, ἐπειδὴ οἱ Γραμματεῖς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐνεργουμένας θεραπείας δαιμονιζομένων ἀπέδιδον εἰς τὸν Βεεζεβοὺλ, ἐνῷ προδήλως προήρχοντο ἐκ τοῦ Θεοῦ, διέβαλλον δὲ αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἐργάτην τοιούτων θαυμάτων, λέγοντες ὅτι τὰ ἐνήργει κατεχόμενος ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον.

Ἐν τῷ μεταξύ, διασχίσαντες τοὺς ὄχλους, ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ συγγενεῖς του καὶ ἡ μήτηρ του, ἐστάθησαν δὲ ἔξω τῆς οἰκίας, ἐπειδὴ πλέον ἐκ τοῦ ὑπερβολικῶς πολλοῦ πλήθους δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτήν. Ἀπετάθησαν λοιπὸν εἰς ἀνθρώπους ἀπὸ τοὺς πλησιέστερον εὑρισκομένους καὶ τὸν ἐκάλεσαν ἔξω, ἐνῷ περιεστοιχίζετο ἀπὸ τὸν ἐντὸς λαόν. Εἶπον δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ οἱ συγγενεῖς σου καὶ ἡ μήτηρ σου στέκονται ἔξω καὶ σε ζητοῦν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί ἔχουν νὰ κάμουν τώρα ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ συγγενεῖς μου; Τί δέ με καλοῦσι προβάλλοντες τὰς ἰδιότητάς των ταύτας; Ἡ ἀποστολή μου καὶ τὸ ἔργον μου εἶνε ἀνώτερα ἀπὸ τὰς συγγενικάς μου σχέσεις, δὲν δύναμαι δὲ νὰ διακόψω τὴν διδασκαλίαν δι' οἱανδήποτε πρόσκλησιν, ἡ ὁποία ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ κατόπιν. Οὐδὲ πρέπει νὰ νομίζητε, ὅτι ἐμὲ δεσμεύουσι στενὰ ὅρια συγγενείας κατὰ σάρκα. Δι' ἐμοῦ δημιουργεῖται καὶ ἄλλη πολὺ εὐρυτέρα καὶ ὑψηλοτέρα συγγένεια, ἡ κατὰ πνεῦμα· διότι ὅλοι, οἱ ὁποῖοι θὰ δεχθοῦν τὸ Εὐαγγέλιόν μου, θ' ἀποτελέσουν μίαν οἰκογένειαν μὲ τὸν αὐτὸν οὐράνιον πατέρα. Στραφεὶς δὲ γύρω καὶ ἰδὼν ὅλους, ὅσοι περὶ αὐτὸν ἐκάθηντο, προσέχοντες εἰς τοὺς λόγους του, εἶπεν· Ἰδοὺ ὅλοι οὗτοι, οἱ ὁποῖοι μὲ ἀκούουν καὶ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν λόγον μου, εἶνε κατὰ πνεῦμα οἰκεῖοι πρὸς ἐμὲ καὶ προσφιλεῖς, καὶ κατέχουσιν εἰς τὴν καρδίαν μου θέσιν ὡσεὶ μητρὸς καὶ συγγενῶν. Διότι ὅστις θὰ ἐκτελῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀνήκει εἰς τὴν πνευματικὴν οἰκογένειαν, τὴν ὁποίαν ὁ λόγος μου καὶ ἡ πίστις μου παράγουν, καὶ οὗτος εἶνε εἰς ἐμὲ ἀγαπητὸς ὡς ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ μου.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ὁμιλία ἐν Τσαγγαράδᾳ.

Ἡ γενομένη ὁμιλία τῆς 29ης Ἰουλίου ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Ταξιαρχῶν τῆς συνοικίας Τσαγκαράδας, ὡς ἐκ τῆς ὑπαρχούσης προσβολῆς τοῦ λαιμοῦ ἐκ ψύξεως, ἐπέφερε τέλειον βράχνιασμα καὶ κατέστησεν ἀδύνατον τὴν μεταμεσημβρινὴν ὁμιλίαν, ἥτις θὰ ἐγίνετο ἐν τῇ κεντρικῇ συνοικίᾳ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, εἰς ἣν κατέβημεν αὐθημερὸν μ. μ. μετὰ τοῦ ὁμογενοῦς φίλου κ. Ν. Στακοῦ ἀποχαιρετίσαντες τὸν φιλοξενήσαντα ἡμᾶς καλὸν φίλον κ. Εὐάγγελον Διαμαντόπουλον μετὰ τῆς σεβαστῆς οἰκογενείας του.

Κατελθόντες εἰς Ἁγίαν Παρασκευὴν ἐπληροφορήσαμεν αὐτοπροσώπως τὸ ἀδύνατον τῆς ὑπεσχημένης ὁμιλίας καὶ συνεννοήθημεν τηλεφωνικῶς μετὰ τῶν ἐν Μούρεσι φίλων περὶ ἐξευρέσεως καταλλήλου οἰκήματος ἐν τῇ παραλίᾳ Κισσοῦ, ὅπως ἐφησυχάσωμεν ἐκεῖ ἐπ' ὀλίγον πρὸς βελτίωσιν τῆς ὑγείας ἡμῶν.

Ἐπιστροφὴ εἰς παραλίαν Κισσοῦ.

Μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἐκ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ἐφιλοξενήθημεν ἐκεῖ παρὰ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ἐμπορευομένου συμπαθοῦς φίλου κ. Παύλου Οἰκονόμου, ὅστις μᾶς εἶχε προσκαλέσῃ κατὰ τὴν πρώτην ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ἐπίσκεψίν μας. Πλὴν τῆς λίαν φιλικῆς περιποιήσεως, ἧς ἐτύχομεν παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ κ. Οἰκονόμου, παρέσχεν εἰς ἡμᾶς πᾶσαν εὐκολίαν καὶ ὁ ἄοκνος καὶ λίαν φιλότιμος φίλος κ. Κωνσταντῖνος Μαραγκουδάκης διευθυντὴς τοῦ ταχυδρομείου καὶ τηλεγραφείου Τσαγκαράδας.

Τὴν πρωΐαν δὲ τῆς 31 Ἰουλίου ἡμέραν Τρίτην, πληροφορηθέντες τηλεφωνικῶς ὅτι ἐξευρέθη τὸ ζητούμενον οἴκημα, ἀνεχωρήσαμεν ἐκεῖθεν καὶ μετὰ 1 1)2 ὥραν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν εἰρημένην παραλίαν τοῦ Κισσοῦ, ἔνθα ἐμείναμεν δύο ἡμέρας σπουδαίως ὠφεληθέντες ἐκ τῆς τριημέρου διακοπῆς τῶν ὁμιλιῶν καὶ μάλιστα ἐκ τῆς ἐκεῖ ἀπομονώσεως. Διότι δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ περιοδεύων ἱεροκήρυξ κουράζεται μᾶλλον ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων συνομιλιῶν ἕνεκα τῆς καθ' ἡμέραν γινομένης ἀλλαγῆς τῶν γνωριμιῶν του ἐκ τῆς συναντήσεως νέων προσώπων παρὰ ἀπὲ τὰς διαλέξεις, τὰς ὁποίας κάμνει.

Ὁμιλία ἐν Ἁγίῳ Στεφάνῳ.

Τὴν 2 Αὐγούστου ἡμέραν Πέμπτην ἡ βορεινὴ συνοικία «Ἅγιος Στέφανος» τῆς Τσαγκαραδας ἐπανηγύριζε τὴν ἐτήσιον ἑορτὴν αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Χάριν τῆς πανηγύρεως ταύτης ἀφικόμην ἐκεῖ ἐκ τῆς ἡσυχαστηρίου παραλίας περὶ τὴν 8 π. μ. ἔνθα εὗρον καὶ τὸν ἱεροκήρυκα Μαγνησίας ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπον Ζάχον, ὅστις εἶχε διακόψει τὴν περιοδείαν του ἐπιστρέψας εἰς Βόλον ὅπως παραστῇ εἰς τὴν κηδείαν τοῦ ἀποβιώσαντος ἀοειδίμου Μητροπολίτου Δημητριάδος.

Ὁ πατὴρ Πολύκαρπος ὡμίλησεν ἐν τῷ ναῷ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου μὲ πολὺν ζῆλον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς ἑορτῆς καὶ ἐν γένει περὶ τῶν ἱερῶν λειψάνων, τῆς ἐνεργούσης δηλονότι δι' αὐτῶν θείας δυνάμεως καὶ τοῦ ὀφειλομένου πρὸς αὐτὰ σεβασμοῦ, ἐπιστηρίξας τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων του ἐπὶ τῶν σχετικῶν μαρτυριῶν τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ.

Ἐν τέλει τῆς ὁμιλίας του ὁ ἱεροκήρυξ ἐδήλωσεν ὅτι μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας θὰ ὡμίλουν ἐγὼ ἐν τῇ ἔξωθεν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ πλατείᾳ, ἔνθα καὶ ὡμίλησα περὶ πνευματικῶν ἀγώνων ἐνώπιον πολλοῦ πλήθους ἐκ τῶν συνοικιῶν τῆς Τσαγκαράδας καὶ ἐξ ἄλλων πλησιοχώρων μερῶν.

Τὴν μεσημβρίαν ἐφιλοξένησεν ἡμᾶς ὁ ὁμογενὴς φίλος κ. Χριστοδούλου, περὶ δὲ τὸ ἑσπέρας ἀνεχωρήσαμεν κατελθόντες τὴν πολλὴν κατωφέρειαν πεζῇ μετὰ τοῦ κ. Ζάχου καὶ τῶν εὐλαβεστάτων φίλων ἱερέων Κωνσταντίνου Σταματίου ἐφημερίου τῆς συνοικίας τῆς Ἁγίας Κυριακῆς τῆς Τσαγκαράδας καὶ Ἀθανασίου Ἀθανασοπούλου ἐφημερίου τῆς παρακειμένης αὐτῇ συνοικίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ ἐφιλοξενήθημεν οἰκειότατα παρὰ τῶν εἰρημένων δύο συναδέλφων τῶν πολὺ μεταξύ των ἀγαπωμένων καὶ πλησίον ἀλλήλων κατοικούντων.

Ὁμιλία ἐν Ἁγίᾳ Κυριακῇ.

Τὴν ἑπομένην 3 Αὐγούστου μ. μ. μετὰ τοῦ κ. Ζάχου καὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐφημερίου τῆς Ἁγίας Κυριακῆς παπᾶ Κωνσταντίνου μετεβήμεν εἰς τὸν δέκα περίπου λεπτὰ ἀπέχοντα ἀπὸ τῆς κατοικίας μας ἱερὸν ναὸν ἔνθα προσηυχήθημεν. Μετὰ δὲ τὴν ψαλεῖσαν Παράκλησιν ὁ κῶδων ἤχησεν ἐκ διαλειμμάτων τρὶς διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ περὶ τὴν 7 μ. μ. ὥραν ἤρξατο ἡ ὁμιλία ἐνώπιον ἱκανῶν ἀκροατῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὑπάρχοντα πληθυσμὸν ἐν τῇ συνοικίᾳ καὶ ἐπερατώθη περὶ τὴν 8 1)2.

Αἱ ἰδέαι τῶν ὁμογενῶν.

Ὁ κ. Φοινικόπουλος.

Ὁ παριστάμενος μετ' ἄλλων ἐξ Αἰγύπτου ὁμογενῶν κατὰ τὴν ὁμιλίαν μου ὁμογενὴς καὶ πρόεδρος τῆς ἐν Ζαγαζικίῳ ἄριστα κατηρτισμένης ἑλληνικῆς κοινότητος κ. Ἀθανάσιος Φοινικόπουλος ὡμίλησε μετὰ πολλοῦ ἐνθουσιασμοῦ περὶ τῆς σκοπιμότητος τῆς διενεργουμένης τοιαύτης ἠθικοθρησκευτικῆς ἐργασίας παρὰ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» καὶ εἰς ἡμᾶς ἐπεδαψίλευσε πλείστας περιποιήσεις, δηλώσας συγχρόνως ὅτι ἠγνόει τὴν εἰς τὴν συνοικίαν τῆς Ἁγίας Κυριακῆς καθοδον ἡμῶν ἀπὸ τῆς προτεραίας· ἄλλως, ἤθελε καλέσει ἡμᾶς εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐν ἡ προσεκάλεσεν ἡμᾶς καὶ ἐφιλοξένησε τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο φιλικώτατα.

Ἀνὰ πᾶν θέρος εἰς τὸ Πήλιον παραθερίζουσι πολλοὶ ἐπιτόπιοι φιλοπάτριδες ὁμογενεῖς. Ὁμολογῶ ὅτι μετὰ θαυμασμοῦ ἤκουσα παλλῶν ὁμογενῶν τὰς ὀρθὰς καὶ τετραγωνικάς, οὕτως εἰπεῖν, ἰδέας καὶ σκέψεις περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς βελτιώσεως

αὐτῶν καὶ θὰ ηὐχόμην ὡσαύτως νὰ ἐσκέπτοντο καὶ οἱ πολλοὶ τῶν παρ' ἡμῖν λογάδων.

Οἱ ἡμέτεροι ὁμογενεῖς πολλὰ καλὰ δύνανται νὰ μᾶς διδάξωσι, διότι ζῶσιν ἀλλαχοῦ ἔνθα δὲν ὑπάρχει ἡ πολιτικῶς πρὸ πάντων μεμολυσμένη ἀτμόσφαιρα καὶ διότι ἔχουσιν ὑπ' ὄψει τὸ πῶς ἀλλαχοῦ ἐργάζονται καὶ πῶς εὐνομούμενα μεγαλύνονται τὰ κράτη.

Παρετήρησα ὄντως σπουδαιοτάτην διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἐν τῷ κράτει βιούντων καὶ τῶν ἀλλαχοῦ ἐγκατεστημένων ὁμογενῶν μας καὶ κατὰ τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν καὶ κατὰ τὴν ἐνεργητικότητα ὑπὲρ τοῦ καλοῦ· πρὸς τοῦτο δ' ἔχω, ὡς πρότυπον παράδειγμα, τὸν κ. Φοινικόπουλον, ὅστις καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν γενομένην διάλεξίν μου καὶ μετὰ ταῦτα ἀπεριφράστως μοὶ ἔλεγεν, ὅτι οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ αὐτὸς εὑρίσκει τὸ μέσον τῆς σωτηρίας εἰ μὴ εἰς τὸν τοιοῦτον τοῦ ἔθνους διαφωτισμόν, ἐὰν οὗτος γενικευθῇ. Ἐπιλέξει δὲ παροτρύνων με εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας μοὶ εἶπε· «*Φίλε μου..... ὠφελιμωτέρα καὶ τιμητικωτέρα ἐργασία ἀπὸ αὐτὴν ποῦ κάμνετε δὲν εἶνε ἄλλη καὶ ἀπορῶ πῶς σκέπτονται οἱ νομίζοντες ὅτι 'μποροῦμεν νὰ ζήσουμε χωρὶς θρησκείαν*».

ἀρχ. Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ

ΙΩΣΗΦ ΛΑΠΠΩΝΙ

Ἰατροῦ τῶν Παπῶν Λέοντος ΙΓ' καὶ Πίου Γ'.

Ο ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

(Μετάφρασις ἐκ τῆς πέμπτης ἐκδόσεως)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 35).

Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θαυμασίων, τὰ ὁποῖα περιεγράψαμεν, ἀντικείμενά τινα τῆς αἰθούσης χάνουσι μέγα μέρος τοῦ βάρους των· οὕτως ὥστε, καὶ ἐὰν ἀκόμη εἶνε ὑπερμεγέθη καὶ φέρουσιν ἐπάνω των ἄλλα ἀντικείμενα, ἓν παιδίον δύναται νὰ τὰ μεταφέρῃ ἀπὸ ἓν μέρος εἰς ἄλλο, ὡς ἂν ἦσαν πτερά. Ἄλλα, ἀπ' ἐναντίας, ἂν καὶ καθ' ὑπερβολὴν μικρά, ἀποκτῶσι βάρος μέγιστον· τόσον ὥστε δύο ἢ καὶ τρεῖς ἄνδρες ῥωμαλέοι μόλις δύνανται νὰ τὰ ἀνεγείρωσιν εἰς διάστημα ἑκατοστομέτρων τινῶν. Αἱ μεταβολαὶ αὗται τοῦ βάρους εἶνε πρόσκαιροι, καὶ διαρκοῦσι μόνον ἐφ' ὅσον θέλουσι τὰ μυστηριώδη ὄντα, τὰ ὁποῖα τὰ προκαλοῦσιν.

Ἄλλα ἀντικείμενα μεταβάλλουσιν ἀκαριαίως τὴν θερμοκρασίαν των, πάντοτε χωρὶς καμμίαν αἰτίαν προφανῆ. Ψυχρά, καθίστανται φλέγοντα· ἢ, θερμά, ἀποβαίνουσιν εἰς τὴν στιγμὴν κατάψυχρά.

Χάριν περισσοτέρας ποικιλίας συχνὰ τὰ πνεύματα μᾶς διασκεδάζουσι μὲ μουσικήν. Ἐὰν ἐντὸς τῆς αἰθούσης ὑπάρχῃ μουσικὸν ὄργανον, τὸ ἀκούομεν νὰ παίζῃ, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ ἐγγίζῃ. Ἐὰν τὸ ὄργανον ἦνε κλειδοκύμβαλον, βλέπομεν τὰ πλῆκτρα μόλις κινούμενα, αὐτομάτως καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς μουσικοὺς τόνους, οἵτινες ἀκούονται, χωρὶς ποτε νὰ φαίνηται ἡ δύναμις, ἡ ὁποία τὰ κινεῖ· καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ διόλου κανὲν ὄργανον μήτε εἰς τὴν αἴθουσαν, μήτε εἰς τὴν οἰκίαν, μήτε εἰς τὴν γειτονείαν, τοῦτο δὲν ἐμποδίζει ποσῶς τὸ νὰ παραχθῇ ἡ μουσική. Ὄργανα ἀόρατα μᾶς κάμνουσι νὰ τὴν ἀκούωμεν εἴτε πλησίον εἴτε ἀπὸ μακράν, σοβαρὰν ἢ ἐλαφράν, φαιδρὰν ἢ θλιβερά, ἀρχαιοπρεπῆ ἢ νεωτεριστικήν, κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ μεσάζοντος. Ἡ μουσικὴ αὕτη ἀντηχεῖ ἐν τῷ ἀέρι ἢ καὶ ἐξέρχεται ἀπὸ τοίχον, ἀπὸ ὀροφήν, ἀπὸ πάτωμα, ἢ ἀπὸ μαρμάρινον ἄγαλμα, ἢ ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν κιβωτίου, τὸ ὁποῖον, ἐὰν τὸ ἀνοίξωμεν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μουσικῆς, θὰ εὑρεθῇ πλῆρες ἁρμονίας, καὶ ὅμως ἀπολύτως κενόν.

Ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ τελευταίου τούτου πνευματιστικοῦ θαύματος οἱ Ἰνδοὶ Φακῖραι, κατὰ τὸ λέγειν τῶν περιηγητῶν, εἶνε ἀπαράμιλλοι.

Ἀλλ' αἴφνης ἡ μουσικὴ παύει, ἀρχίζει δὲ θόρυβος ἐκκωφαντικός, ὑπὸ τοῦ ὁποίου οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου, τὸ πάτωμα, ἀνατινάσσονται ὡς ὑπὸ σεισμοῦ· ἄνεμος σφοδρὸς εἰσβάλλει εἰς τὸ δωμάτιον, ἐνῷ ἔξω ὁ ἀὴρ εἶνε ἐντελῶς ἥσυχος. Καὶ τὰ φῶτα σβύνονται, καὶ τὸ πᾶν βυθίζεται εἰς βαθύτατον σκότος.

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον τοῦτο διαρκεῖ ἐπὶ μικρόν. Μετ' ὀλίγον μικραὶ φλόγες μυστηριώδους προελεύσεως καὶ φωτὸς γλῶσσαι ποικιλόχρωμοι διατρέχουσι τὸ δωμάτιον καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, διὰ νὰ καταλήξωσιν εἰς ὁμογενὲς φῶς, ἄλλοτε ζωηρότατον καὶ ἐκτυφλωτικόν, ἄλλοτε γλυκύ, ὁτὲ μὲν συνεχές, ὁτὲ δὲ διαλεῖπον, φῶς, τὸ ὁποῖον φαίνεται αὐτογέννητον, ἄνευ γενεσιουργοῦ τινος παρασκευῆς.

Ἐξαίφνης πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τῶν παρευρισκομένων ὁ μεσάζων φαίνεται ὑπερμέτρως μεγεθυνόμενος ἢ καθ' ὑπερβολὴν σμικρυνόμενος, κατ' ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιπτώσεις μὲ πλήρη τήρησιν τῶν ἀναλογιῶν. Ἡ μεταβολὴ αὕτη τοῦ ἀναστήματος διαρκεῖ μέχρις οὗ πάντες οἱ παρεστῶτες δυνηθῶσι νὰ τὸ ἐξελέγξωσι διὰ τῆς ἀφῆς ἢ τῆς καταμετρήσεως.

Κατόπιν ὁ μεσάζων, ἀναλαμβάνων τὸ σύνηθες ἀνάστημά του, κάθηται ἐπὶ ἕδρας ἢ ἐπί τινος τραπέζης. Καὶ μετ' ὀλίγον τὸν βλέπομεν ἀνασηκωνόμενον βραδέως εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐγγίζοντα μὲ τὴν κεφαλήν του τὴν ὀροφὴν τοῦ δωματίου. Φωτοστέφανος δὲ περιβάλλει τὴν κεφαλήν του ἢ ὅλον του τὸ πρόσωπον. Μένει δ' οὕτω, ἐν ἰσορροπίᾳ, περὶ τὰ ὀκτὼ ἢ δέκα λεπτά· ἀκολούθως, βραδέως ἢ μεθ' ὁρμῆς, τὸ ἔπιπλον, τοῦ ὁποίου ἐπικάθηται, τὸν φέρει πρός τι τῶν παραθύρων τοῦ δωματίου. Τὸ παράθυρον δὲ ἀνοίγεται αὐτομάτως εἰς τὴν προσέγγισίν του· καὶ ὁ μεσάζων φέρεται ἔξωθι αὐτοῦ καὶ ἀκολούθως εἰσέρχεται ὑπὸ τὰ βλέμματα ὅλων δι' ἄλλου παραθύρου, τὸ ὁποῖον ἀνοίγεται παρομοίως, διὰ νὰ τῷ δώσῃ εἴσοδον. —Τὸ γεγονὸς ἐπαναλαμβάνεται πλειστάκις μὲ τινας τροποποιήσεις περὶ τὰς λεπτομερείας.

Ἐνῷ ὁ θεατὴς παρατηρεῖ κατάπληκτος τὰ παράδοξα ταῦτα, τὰ φῶτα ἀνάπτονται πάλιν αὐτομάτως, ὡς αὐτομάτως εἶχον σβεσθῆ, καὶ ἕκαστος αἰσθάνεται πνοήν τινα, ψυχρὰν ἢ θερμήν, ἐπὶ τὸ σῶμά του. Εἴδός τι μικροῦ ἀνέμου εἰσέρχεται ἀπὸ τὰ ἀνοίγματα τῶν φορεμάτων. Φουσκώνει ὁτὲ μὲν τὰς χειρίδας, ὁτὲ δὲ τὰ θυλάκια ἢ τὰ σκέλη τοῦ πανταλονίου, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ ἐνεργήσῃ ὁλόκληρον κατάληψιν. Ἐν τούτοις ἀόρατοι χεῖρες ἐπέρχονται, κινοῦνται, ἀνιχνεύουσιν ἐπιμόνως τὰ φορέματα τῶν παριστάμενων. Τοῦ ἑνὸς λαμβάνουσι τὸ ὡρολόγιον, τοῦ ἄλλου τὸ μανδήλιον· καὶ τὰ διάφορα ταῦτα ἀντικείμενα ἀνευρίσκονται ἀκολούθως εἰς τοὺς κόλπους ἄλλων θεατῶν τοποθετημένων εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ δωματίου. Ταυτοχρόνως, ἄλλαι χεῖρες ἀόρατοι σφίγγουσι τὰς χεῖρας τῶν παρόντων, ψηλαφοῦσι τοὺς βραχίονάς των, τοὺς ὤμους, τοὺς μηρούς, τὰ γόνατα· εἰς τὸν ἕνα κάμνουν μίαν θωπείαν, τοῦ ἄλλου σύρουν τὸ γένειον ἢ τὴν κόμην· ἄλλου δὲ πάλιν ῥίπτουν τὸν πῖλον κατὰ γῆς ἢ ἀλείφουν τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας μὲ χρώματα. Στόματα ἀόρατα διαμοιράζουν φιλήματα, ἀφήνοντα τὰ ἴχνη των εἰς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἤγγισαν. Ἡ δὲ αἴσθησις τῶν φιλημάτων τούτων εἶναι ἄλλοτε εὐάρεστος, καὶ ἄλλοτε δυσώδης· καὶ ἀπεχθής.

Πρός τινα πρόσωπα οἱ μυστηριώδεις αὐτουργοὶ τῶν θαυμασίων τούτων δεικνύουσιν ἐξαιρετικὴν συμπάθειαν. Τὰ πρόσωπα ταῦτα βλέπουσι διὰ μιᾶς νὰ πίπτωσιν ἐπὶ τῶν γονάτων των ἀνθοδέσμαι ἢ θῆκαι μὲ ζακχαρωτὰ ἢ ἄλλα διάφορα δῶρα ἀγνώστου προελεύσεως. Κυρίαι, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀρχίσει λεπτεπίλεπτόν τι ἐργόχειρον, τὸ εὑρίσκουσι διὰ μιᾶς καθ' ὁλοκληρίαν τελειωμένον.

Οἱ παριστάμενοι ζητοῦσι παρὰ τοῦ μεσάζοντος νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν κωμῳδίαν ταύτην καὶ νὰ δοκιμάσῃ μᾶλλον νὰ προκαλέσῃ συνδιάλεξιν μὲ τὰ πνεύματα. Ὁ μεσάζων εἶναι ἀρκετὰ φιλόφρων, διὰ νὰ μὴ ἀποστέρξῃ τὸν πόθον τοῦτον. Ἐπὶ τῇ παρακλήσει του ὁ θόρυβος παύει καὶ ἓν τραπέζιον, ἐνδεικνυόμενον ὑπὸ τῆς ὁμηγύρεως, ἀποβαίνει τὸ ὄργανον τῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν ζώντων καὶ τοῦ ὁμίλου τῶν προσδραμόντων εἰς τὴν ὁμήγυριν πνευμάτων.

(Ἀκολουθεῖ).

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΚΑΙ ΜΑΥΡΑ(1)

(Ἐκ τῶν Βίων τῶν Ἁγίων ὑπὸ Μ. Γαλανοῦ)

Τοιαύτη γλῶσσα ἠδύνατο νὰ συγκινήσῃ ἀμερόληπτον ἄρχοντα, πεπλανημένον, μέν, ἀλλὰ σώζοντα ἐντός του τὸν ἔρωτα τῆς ἀληθείας. Ὁ Ἀρριανὸς ὅμως, ἀνὴρ φέρων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας του πυκνὸν τὸ κάλυμμα τῆς πλάνης καὶ ἀρεσκόμενος εἰς αὐτὸ λόγῳ τῆς διαφθορᾶς του, ἐξωργίσθη μόνον κατὰ τῆς Μαύρας καὶ διέταξε τὸν βασανισμὸν καὶ ταύτης. Θαυμασία ἦτο ἡ κόμη τῆς νεαρᾶς χριστιανῆς, ἥτις ἐπέστεφε τὴν κεφαλήν της ὡραιότερον καὶ λαμπρότερον ἀπὸ οἱονδήποτε στέμμα βασιλίσσης. Ὁ ἔπαρχος, φρονῶν ὅτι ἔπληττε καιρίως τὴν γυναικείαν φιλαρέσκειαν, διέταξε στρατιώτην βάναυσον ν' ἀπεκόψῃ τὴν κόμην ἐκείνην μέχρι γυμνότητος σχεδὸν τῆς κεφαλῆς τῆς ἁγίας. Ἡ Μαύρα ἐδέχθη τὸν ὀνειδισμὸν τοῦτον ἄνευ λύπης μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι κεφαλὴ ἀτιμαζομένη διὰ τὸν Χριστὸν εἶναι ἡγεμονικωτέρα καὶ θελκτικωτέρα μὲ τὰ παθήματά της.

Λευκόταται δὲ ἦσαν αἱ χεῖρές της, καὶ κομψότατοι οἱ δάκτυλοι, οἵτινες δὲν εἶχον γνωρίσει ἄλλην ἀσχολίαν ἀπὸ τὴν ἀπόμαξιν τῶν δακρύων τῶν ὀρφανῶν καὶ τὴν περιποίησιν ἀσθενούντων κορασίων, τὰ ὁποῖα πολλάκις, ἔρημα ἀπὸ τὴν μητρικὴν φροντίδα, εἶχε φέρει ὑπὸ τὴν ἰδικήν της στέγην. Ἀλλὰ καὶ τοὺς δακτύλους τούτους, τοὺς ἱεροὺς καὶ ἡγιασμένους, κατέκεψεν ὁ Ἀρριανὸς καὶ ἡ Μαύρα ἐδέχθη καὶ τὴν βαρβαρότητα ταύτην, παρακαλοῦσα τὸν Χριστόν, ὅπως τὴν δυναμώσῃ εἰς τὸ νὰ ὑπομείνῃ μέχρι τέλους τὰ μαρτύρια καὶ διὰ τῆς κοινωνίας τῶν παθημάτων γίνῃ συμμέτοχος τῆς βασιλείας του.

Ἀκολούθως κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐπάρχου ἔρριψαν τὴν μάρτυρα ἐντὸς ζέοντος ὕδατος· ἀλλ' ὁ Θεός, ὅστις διεφύλαξε τοὺς τρεῖς παῖδας ἐκ τῆς καμίνου, διετήρησε καὶ τὴν Μαύραν ἄθικτον ἀπὸ τοῦ θανατηφόρου ἐκείνου μέσου, διὰ νὰ φανῇ, ὅτι ἀληθινὴ ἦτο ἡ πίστις, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὡμολόγει καὶ ἔπασχεν ἡ χριστιανὴ ἡρωΐς.

Ὁ ἔπαρχος μὲ τὴν ἰδικήν του ἀντίληψιν ἠπόρησε πῶς παρέμεινεν ἀβλαβὴς ἡ ἁγία καὶ ἐνόμισεν ὅτι τὸ ὕδωρ δὲν εἶχε θερμανθῇ ἐπαρκῶς. Μὲ τὴν πεποίθησιν ταύτην ἔθεσε τὴν χεῖρά του ἐντὸς τοῦ λέβητος, ἀμέσως δὲ ἐκάη καὶ ἐξεδάρη ἡ δεξιά του χείρ. Τὸ γεγονός, ἀντὶ νὰ τὸν κινήσῃ εἰς συναίσθησιν, τὸν ἐξηρέθισεν ἀγριώτερον. Διέταξε λοιπὸν νὰ θανατώσουν τὸν Τιμόθεον καὶ τὴν Μαύραν, ἀναρτῶντες αὐτοὺς σταυρικῶς. Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη· ἀλλ' ὅλη τοῦ τοιούτου μαρτυρίου ἡ φρίκη δὲν ἠλάττωσεν οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον τὴν ἀκμὴν τοῦ θάρρους τῶν μαρτύρων. Ὅτε τοὺς ἔφεραν πλησίον τῶν σταυρῶν, κύψαντες κατεφίλησαν τὰ ὄργανα ἐκεῖνα τῆς θανατικῆς καταδίκης των, τὰ ὁποῖα τοσοῦτον ἐξηγίασε τοῦ σταυρωθέντος Σωτῆρος τὸ αἷμα. Καὶ ἀπέμειναν ἐσταυρωμένοι καὶ ὑπομένοντες τοὺς πόνους ὅλους τοῦ ὀδυνηροτέρου ὅλων τῶν θανάτων ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα. Διότι, ὡς γνωστόν, καὶ τόσον καιρὸν διήρκεσε πολλάκις ἡ σταυρικὴ ἀγωνία ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας τῶν θυμάτων. Ὑψωμένοι δ' ἦσαν οἱ δύο σταυροὶ πλησίον ὁ εἷς τοῦ ἄλλου καὶ τίποτε δὲν ἦτο τραγικώτερον ἀπὸ τὸ θέαμα τῶν δύο νεαρῶν συζύγων, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ἐτελείωνε κατὰ τοιοῦτον τρόπον. Διότι οἱ πόνοι των ἦσαν φρικτότεροι ἀπὸ αὐτὸν τὸν θάνατον καὶ ἑκάστη στιγμὴ τοῦ μαρτυρίου των ἦτο ὡς νὰ τοὺς διεπέρων μυρίαι μάχαιραι καὶ νὰ ἔκαιον ἐντός των πυριφλεγεῖς. Καὶ τὸ κορύφωμα τοῦ ἄλγους ἔκειτο εἰς τὸ ὅτι ἔβλεπεν ὁ καθεὶς ἐκ τῶν δύο τὸν βασανισμὸν τοῦ ἑτέρου, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ νὰ

(1) Συνέχεια καὶ τέλος.

δώσῃ τὴν παραμικρὰν ἀνακούφισιν. – Τοιουτοτρόπως οἱ δύο ἐκεῖνοι νέοι σύζυγοι, ἀντὶ οἰκιακῶν ἀναπαύσεων καὶ ἐλπίδος τέκνων καὶ τῶν ἄλλων οἰκογενειακῶν θελγήτρων, εἶχον μόνην πραγματικότητα σταύρικὸν θάνατον καὶ τοῦτον ὄχι ὀλίγων ὡρῶν, ἀλλὰ τῆς μᾶλλον τρομερᾶς διαρκείας, ἐννέα ὁλοκλήρων ἡμερῶν, τῶν ὁποίων καὶ ἑκάστη μόνη στιγμὴ ἦτο ἱκανὴ νὰ συντρίψῃ καὶ κατάπίῃ καὶ τὴν γενναιοτέραν ψυχήν. Ἀλλ' αὐτοὶ συνεκράτουν τοὺς πόνους καὶ διετήρουν ὑψηλὰ τὸ ἠθικόν των σθένος καὶ ηὔξανον τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην των ὁμοῦ μὲ τῶν πόνων τὴν αὔξησιν καὶ ἀντὶ παραπόνων καὶ γογγυσμῶν ἀπέτεινον ὁ εἷς πρὸς τὸν ἕτερον ἐγκαρδιώσεως καὶ παρηγορίας λόγους, πλήρεις ἁγίας τρυφερότητος καὶ περιπαθείας.

Ὁ Τιμόθεος ἔλεγε πρὸς τὴν Μαύραν· ἐπεθύμουν βεβαίως νὰ μὴ ἦτο τοῦτο τὸ τέλος σου, ἀγαπητή· ἤθελον νὰ διατηρῆται ἡ ἄνθησις τῆς νεότητός σου καὶ νὰ ἦσαι τοῦ εἴκου μου τὸ σέμνωμα καὶ τὸ θελγητρον, νὰ καταγίνεσαι δὲ καὶ κατὰ τὸ σεμνὸν γῆρᾶς σου εἰς ἀνακούφισιν καὶ ἐνίσχυσιν πασχόντων ἀδελφῶν μας. Οὐδὲ ἀποκρύπτω ὅτι γλυκὺ δι' ἐμὲ θὰ ἦτο, ἂν ἀπὸ σοῦ ἐβλάστανον εἰς ἐμὲ υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ὁμοιώματα ἰδικά σου καὶ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὸ σῶμα, κληρονόμοι τῶν ἁγίων σου διαθέσεων καὶ τῶν καλῶν σου ἔργων Καὶ γνωρίζεις, ὅτι θά μοι ἦτο λίαν εὐχάριστον, ἐὰν μόνος ἐγὼ ὑπέφερα δεκαπλασίους πόνους ἢ ὅσους ἤδη ὑφίσταμαι, διὰ νὰ λείπουν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι διασχίζουν τὴν ψυχὴν τὴν ἰδικήν σου. Ἡ καρδία μου τώρα τήκεται δι' ὅσα ὑποφέρεις, ἀλλὰ καὶ σκιρτᾷ καὶ χαίρει, διότι βλέπω ὅτι εἶσαι ἄξία τοιούτων ἀγώνων. Αἱ βάσανοί μας, εἶναι ἀληθές, παρατείνονται· ἀλλὰ τί εἶναι ὀλίγων ἡμερῶν μαρτύριον ἀπέναντι τῆς αἰωνίου δόξης ἡ ὁποία μᾶς ἐπιφυλάσσεται, καὶ τῶν ἀνεκφράστων ἐκείνων ἀπολαύσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ μᾶς περιλούσωσι καὶ θὰ μᾶς κατακλύζωσιν εἰς αἰῶνας αἰώνων; Τὸν δρόμον τὸν βαρὺν διηνύσαμεν σχεδὸν τὸν διηνύσαμεν κατεσπαρμένον μὲ τὸ αἷμά μας καὶ μὲ μυρία ἄλγη εἰς ἕκαστον βῆμα, ἀλλὰ τὸ τέλος ἐγγίζει. Ὀλίγον ἀκόμη καὶ ἡ δοκιμασία λήγει.

Τότε δὲ τελειώνει καὶ πᾶς πόνος καὶ θὰ ὑπάρχῃ μόνον τῆς νίκης ἡ συναίσθησις, τῶν οὐρανίων κρότων ἡ ἀγαλλίασις, τῶν ἀγγελικῶν τάξεων ἡ ὑποδοχή, τοῦ Χριστοῦ ὁ ἔπαινος, τῶν ἁγίων ἡ ἀδελφικὴ χαρά, τοῦ οὐρανίου Πατρὸς ἡ ἀγκάλη, τῆς ἀθανάτου βασιλείας του αἱ τιμαὶ καὶ οἱ στέφανοι. Διὰ τοι οὖτο μέλλον, Μαύρα, ἂς ὑποφέρωμεν τοιοῦτο παρόν· σὲ περιμένει ἐκλεκτὴ θέσις πλησίον τῆς Παναγίας Παρθένου, αἰωνία νεότης, κάλλος ἀμάραντον, ὑπερφυὴς δόξα καὶ μακαριότη ς. Εὐλογημένη λοιπὸν ἂς ἦναι ἡ ὁδὸς τοῦ μαρτυρίου μας, ἡ ὁποία μᾶς φέρει πρὸς τοιαῦτα σκηνώματα, καὶ παρακαλῶ, καλή μου σύζυγε, ὅπως ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ μας καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης μας μείνῃς σταθερὰ μέχρι τέλους καὶ ἀνωτέρα τῶν ρικτῶν παθημάτων. Κατὰ τὸν ὀλίγον συζυγικὸν βίον μας τίποτε δὲν μᾶς διεχωρισε. Καὶ ἐν τῷ μαρτυρίῳ τώρα ἡ ἕνωσίς μας συνεσφίγχθη στενώτερον. Εἶνε τάχα μικρὰ ἀμοιβὴ καὶ τοῦτο; Καὶ ἡ πίστις εἰς τὴν ἐπικειμένην αἰώνιον ἕνωσίν μας ἐκεῖ, ὅπου ἀγάπη κατακλύζει τὰ πάντα καὶ οὐδεμία πονηρία ἔχει εἴσοδον καὶ ἰσχύν; ἂς μᾶς κάμῃ νὰ δοξάζωμεν τὸν Θεόν μας, ὅστις ἐπιτρέπει τοιαῦτα παθήματα χάριν ἀγαθῶν τοιούτων.

Καὶ ἡ Μαύρα παλιν, πνίγουσα τὰς ὀδύνας της, ἔλεγε πρὸς τὸν Τιμόθεον· Σὺ γνωρίζεις ποῖοι ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξαν οἱ πόθοι μου καὶ αἱ περὶ τοῦ κόσμου τούτου ἰδέαι καὶ πεποιθήσεις μου. Βεβαίως, ὅτε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ἱερέως ηὐλόγει τὸν γάμον μας, ὅτε ἡ Ἐκκλησία μᾶς ἐστεφάνωνε μὲ τὰς πλουσίας μητρικὰς καὶ φιλοστέργους εὐχάς της, ἡ καρδία μου δὲν ὑπῆρξε ξένη πρὸς ἐλπίδας καὶ σχέδια ἁγνῶν καὶ τιμίων οἰκογενειακῶν ἀπολαύσεων. Καθημερινῶς ἐδεόμην νὰ σε βλέπω ἀκμαῖον πάντοτε καὶ ἰσχυρὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἱερατικῶν σου καθηκόντων χαριν τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον. Καὶ ἔλεγον συχνὰ πρὸς τὸν ἑαυτόν μου ὅτι δὲν ὑπῆρχε μεγαλύτερον ἔγκλημα ἀπὸ τὸ νὰ δώσω τὴν παραμικρὰν ἐνόχλησιν εἰς σὲ τὸν καλὸν νυμφίου μου, ὁ ὁποῖος πάντοτε ἐφρόντισες νὰ ἦσαι δι' ἐμὲ ὅ,τι ὁ Χριστὸς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐὰν ὀλίγον καιρὸν ἐζήσαμεν μαζὶ ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, ἀλλ' αἱ χαραί, τὰς ὁποίας ἀπήλαυσα, εἶναι ἀνέκφραστοι καὶ ἀνεκτίμητοι. Δὲν διῆλθεν οὐδὲ πρὸς στιγμὴν τὸ παραμικρὸν νέφος εἰς τὸν συζυγικόν μας ὁρίζοντα· οὐδέποτε μ' ἐπίκρανες, οὐδ' ἔκλαυσά ποτε, λυπηθεῖσα ἀπὸ σέ. Ἐν μέσῳ τῶν καμάτων καὶ τῶν μεριμνῶν τοῦ ἱερατικοῦ σου ὑπουργήματος πρὸς ἐμὲ εἰσήρχεσο πάντοτε φαιδρὸς καὶ γλυκύς. Καὶ εἰς σὲ πρὸ πάντων μετὰ Θεὸν ὀφείλεται τὸ ὅτι ὁ οἶκός μας ὑπῆρξεν ἱερὸν ἅγιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ Χριστὸς μᾶς ἤνωνεν εἰς ψυχὴν καὶ καρδίαν μίαν. Διὰ τί τώρα νὰ ἀθυμήσω καὶ νὰ στενοχωρηθῶ; Μήπως δὲν τὸ ἤξευρα ἐξ ἀρχῆς ὅτι στρατόπεδον εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας καὶ ὅτι τοὺς ὑπηρετοῦντας ὑπὸ τὴν σημαίαν της περιμένουν παντοειδεῖς κίνδυνοι καὶ θάνατοι; Ἡ ἰδέα αὕτη ἐκαλλιεργεῖτο πάντοτε εἰς τὴν ψυχήν μου. Αὕτη μὲ συνώδευε τὴν πρωΐαν, τὴν ἡμέραν ὅλην, καὶ εἰς τὴν κλίνην ἐπάνω αὐτὴ μὲ ἠκολούθει. Ὄχι διὰ νὰ με ταράττῃ, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ με προετοιμάζῃ. Κίνδυνος δέ, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐξοικειώνεταί τις καθημερινῶς, ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι κίνδυνος. Διὰ τοῦτο ἐγὼ δὲν ἐδελεάσθην ἀπὸ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ ἐπάρχου, οὐδ' ἐφοβήθην τὰς ἀποκοπὰς τῶν δακτύλων μου καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ζέον. Καὶ τώρα ἡ διὰ τῆς συχνῆς σκέψεως συνήθεια, βοηθουμένη ἀπὸ τὴν θείαν χάριν, μὲ διατηρεῖ ἀκατάβλητον πρὸς τὰς ὀδύνας τοῦ σταυρικοῦ θανάτου. Ἐπεθύμουν—ὀφείλω νὰ τὸ ὁμολογήσω—ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἔβλεπον τοῦτο τὸ ἰδικόν σου θέαμα. Οἱ πόνοι σου, τοὺς ὁποίους μαντεύω ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μου, ἀποτελοῦν ἐνίοτε τὸ ἀλγεινότερον μέρος τοῦ μαρτυρίου μου. Ἀλλ' ὅ,τι πραΰνει καὶ ἐγκαρδιώνει σέ,

φέρει καὶ εἰς ἐμὲ τὴν ἀνακούφισιν καὶ τὴν χαράν. Μοὶ ἀρέσουν σπαραγμοί, τοὺς ὁποίους ἔχω κοινοὺς μαζί σου, ἐπειδὴ κάλλιστα ἠξεύρω ὅτι, ὡς εἴμεθα ὁμοῦ εἰς τὴν ἄθλησιν, κοινὸς μᾶς πλέκεται καὶ τῆς νίκης ὁ ἀμάραντος στέφανος. Καὶ θέλεις νὰ σοι τὸ εἴπω, νυμφίε μου καλὲ καὶ περιπόθητε; Ἄκουσε τὴν συζυγικήν μου αὐτὴν ἐξομολόγησιν. Ποτὲ δὲν σ' εὗρον ὡραιότερον, ὅσον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τούτου. Τὰ τραύματά σου εἶνε δι' ἐμὲ ὑπὲρ ὅλον τὸν χρυσὸν καὶ τοὺς πολυτίμους τοῦ κόσμου λίθους. Μοῦ εἶσαι ἀγαπητὸς ἅμα καὶ σεπτός. Καὶ εἰς ἐμὲ ἀνήκει ἡ καύχησις ὅτι ὁ Θεὸς μοὶ ἔδωκεν ἄνδρα, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε νὰ ζῇ ἄμωμος καὶ ν' ἀποθνήσκῃ ἀνεπίληπτος. Τὸ σταυρικόν σου τέλος εἶναι τὸ στεφάνωμα τῆς δόξης σου. Διὰ τοῦτο ἐν μέσῳ τῶν δακρύων μου εἶμαι καὶ εὐτυχής. Ὦ! σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, ὅτι μὲ ἠξίωσας νὰ γίνω ἡ σύζυγος ἑνὸς ἁγίου, ἐπέτεινας δὲ τὴν εὔνοιάν σου μέχρι τοῦ νὰ με καταστήσῃς συμμέτοχον τῆς τιμῆς τοῦ μαρτυρίου του.

Τοιοῦτοι λόγοι, ὅσον ἤρεσκον εἰς τὸν Θεόν, τόσον ἐκίνουν τὴν μανίαν τοῦ Σατανᾶ. Τοιαύτη πίστις καὶ ἀγάπη ἐμαρτύρουν μὲ ὅλην τὴν λαμπρότητα τὴν δύναμιν τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτὸς ἠσθάνθη τὴν μαύρην ἐπιθυμίαν νὰ ὑποσκελίσῃ καὶ καταστρέψῃ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην συζυγίαν, αἰχμαλωτίζων τὸ ἀσθενέστερον αὐτῆς μέρος. Ἐνῷ λοιπὸν καυστικωτάτη δίψα ἐβασάνιζε τὴν Μαύραν, αὐτὸς ἐπαρουσιάζετο ἐνώπιόν της, κρατῶν ποτήρια πλήρη δροσερωτάτου ὕδατος καὶ λέγων πρὸς αὐτὴν ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ τῇ τα δώσῃ καὶ ἐπὶ πλέον νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἔφθανε μόνον ὄχι νὰ ἀρνηθῇ τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ νὰ γογγύσῃ ἐναντίον του, ὅτι τὴν ἀφῆκεν ἐκτεθειμένην εἰς τοιαύτας ἀφορήτους βασάνους. Καὶ ἄλλοτε πάλιν τὴν ἔκαμνε νὰ βλέπῃ κήπους θαλεροὺς μὲ ἄνθη καὶ καρποὺς καὶ πτηνῶν ᾄσματα καὶ χλόην καὶ ῥύακας καὶ πηγὰς καὶ ἐπαύλεις ἡσύχους καὶ ἀναπαυτικάς, τῇ ὑπέσχετο δὲ ὅτι ἦτο ἱκανὸς νὰ τῇ δώσῃ ὅλα ἐκεῖνα μόνον ἐὰν ἔλεγε πρὸς τὸν Χριστὸν ὅτι δέχεται ὅλας τὰς ἐντολάς του ἐκτὸς τοῦ βάρους τοῦ σταυροῦ του. Ἀλλ' ἡ ἁγία μάρτυς ἐπροφυλάσσετο ἀπὸ ὅλας ταύτας τὰς σαγήνας καὶ αἱ θερμαὶ πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεις της τὴν ἀνέδειξαν νικήτριαν ἐναντίον ὅλων τούτων τῶν πειρασμῶν. Τὴν ἐνάτην δ' ἡμέραν παρέδωκαν ἀμφότεροι τας τιμίας ψυχάς των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀνέβησαν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν μέσῳ μεγάλης χαρᾶς τῶν ἐκεῖ ἁγίων, οἱ ὁποῖοι ἐκέρδιζον δύο τοιούτους ἀθλητὰς τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου.

Μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν χριστιανοὶ εὐσεβεῖς, παραλαβόντες τὰ λείψανά των, τὰ ἔθαψαν εὐλαβῶς.

Ο ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΟΓΙΚΗΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ, Η ΤΕΛΕΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ (σελ. 48—64).

Ἐν σελ. 418 καὶ 435 τῆς Δογματικῆς γίνεται λόγος περὶ τόπου καὶ καταστάσεως τῶν δικαίων καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν. Ὁ πρῶτος καλεῖται Παράδεισος, κόλπος Ἀβραάμ, κτλ. ὁ δεύτερος Ἅδης, γέεννα κτλ. Τινές, παρατηροῦμεν, σχολαστικῶς λεπτολογοῦντες διακρίνουσι τὸν Ἅδην ἀπὸ τῆς γεέννης, τῆς αἰωνίου κατοικίας τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραὰμ ἢ Παράδεισον ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἄνω Παραδείσου. Καθ' ὅσον δὲ οἱ ἁμαρτωλοὶ δυνατὸν νὰ διασταλῶσιν εἰς τοὺς βαρέως ἁμαρτήσαντας καὶ εἰς τοὺς μή, ὡμίλησάν τινες, λέγομεν, παρ' ἡμῖν περὶ τρίτου ἢ μέσου τόπου μεταξὺ τοῦ Παραδείσου καὶ τοῦ Ἅδου. Καίτοι δὲ ἡ διάκρισις αὕτη κατ' οὐσίαν δὲν στερεῖται ἀληθείας, καθ' ὅσον καὶ οἱ Ὀρθόδοξοι διακρίνουσιν ἀπὸ τῶν ἐπερριμμένων τοὺς δυναμένους ἀπαλλαγῆναι τοῦ Ἅδου (ἡ γενικὴ βάσις αὐτῆς ἀνευρίσκεται παρὰ τοῖς δύο Γρηγορίοις, τῷ Ναζιανζηνῷ καὶ τῷ Νύσσης), ἐξ ἀντιθέσεως ὅμως πρὸς τὸ καθαρτήριον πῦρ τῶν Παπικῶν, ἀπεκρούσθη ἀείποτε ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων ἡ τοιαύτη θεωρία. Ὁ ἐπικριτὴς σχολιάζει τὴν παρατήρησιν ἡμῶν ταύτην λέγων, ὅτι συγχέομεν α') «τὰ ὀνόματα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν μέσην κατάστασιν πρὸς ἐκεῖνα, ἅτινα ἀναφέρονται εἰς τὴν μετὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν», καὶ β') νομίζομεν ὅτι ὑπάρχει τρίτος τόπος τις μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ Ἅδου, ὁ τόπος τῶν ἀτελῶς μετανοησάντων καὶ δυναμένων σωθῆναι (63). Πᾶν σχόλιον περιττόν. Ἡ κακὴ πίστις καὶ ἡ διαστροφὴ τοῦ ἐπικριτοῦ διαλάμπουσιν ὡς ἐν κατόπτρῳ ἐν τοῖς παρατεθεῖσιν ἐπικρίμασι. Διότι μετὰ πολλῶν θεολόγων δὲν δεχόμεθα τὴν διάκρισιν τοῦ Ἅδου ἀπὸ τῆς γεέννης ἢ τοῦ κάτω Παραδείσου ἀπὸ τοῦ ἄνω Παραδείσου (σημειωτέον ὅτι ὁ ἐπικριτὴς ᾠκειώθη τὴν διάκρισιν ταύτην παρατηρῶν μάλιστα ὅτι «ὁ κάτω Παράδεισος δύναται κάλλιστα νὰ εἶνε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ νὰ ἀνήκῃ συγχρόνως εἰς τὸν Ἅδην» (Μέση κατάστασις τῶν ψυχῶν 69—70). συγχέομεν αὐτόν· διότι δὲ ἀποδοκιμάζομεν τὴν περὶ τρίτου ἢ περὶ ἰδιαιτέρου τόπου θεωρίαν ὡς διατυποῦται ὑπὸ τῶν Δυτικῶν, δεχόμεθα αὐτήν.

Συγχύσεις. Ἐν σελ. 48 εἴρηται ὅτι ὁ Χριστὸς κατέστησε ἀποστόλους οὐ μόνον τοὺς δώδεκα, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστείλας καὶ τούτους καὶ ἐφοδιάσας διὰ τῆς ἰδίας αὐθεντίας (πρβλ. Λουκ. κ. 10). Ὁ ἐπικριτὴς σχολαστικῷ τῷ τρόπῳ παρατηρεῖ: οἱ δώδεκα πρέπει νὰ διακρίνωνται τῶν ἑβδομήκοντα, ὡσεὶ τὸ ζήτημα ἦτο τίς ἡ σχέσις τῶν δώδεκα πρὸς τοὺς ἑβδομήκοντα.

Ἐν τῇ αὐτῇ σελ. ὁ ἐπικριτὴς ψέγει τὴν ἔκφρασιν ἡμῶν «οἱ πρεσβύτεροι λαμβάνουσι παρὰ τοῦ ἐπισκόπου τὴν ἐπὶ τοῦ ποιμνίου πνευματικὴν αὐτῶν ἐξουσίαν» (285) ὡς μειοῦσαν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀξιώματος τοῦ πρεσβυτέρου, ἀποτελοῦντος ἰδιαίτερον βαθμὸν ἱερωσύνης, εἰς ὃν μεταδίδοται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ πνευματικῆς ἐξουσίας». Σύγχυσις πραγμάτων πασιγνώστων. Δὲν πρόκειται ἂν ἡ ἱερωσύνη

τῶν ἱερέων εἶνε juro divino προερχομένη παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν αὕτῃ μετὰ τῶν παρομαρτούντων καθηκόντων αὐτῆς μεταδίδοται τῷ ἱερεῖ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου ἢ ὄχι. Ἐκ τῆς ἐπόψεως ταύτης ὁ ἱερεὺς καὶ καθόλου τὴν ἱερωσύνην καὶ ἰδίᾳ τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν, ἂν τὴν θέλῃς ἐν στενῇ ἐννοίᾳ (potestas jurisdictionis), τὴν λαμβάνει παρὰ τοῦ ἐπισκόπου. Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι γίνεται καὶ ἡ ἑξῆς σύγχυσις: ἡμεῖς λέγομεν «τὰ ὀνόματα πρεσβύτερος καὶ ἐπίσκοπος κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἰσοδύναμα καὶ ἐνηλλάσσοντο» (285) τοῦ αὐτοῦ πράγματος δηλουμένου δι' ἀμφοτέρων τῶν λέξεων. Ὁ ἐπικριτὴς συγχέων τὸ ἁπλῶς πρὸς τὸ κατά τι εἰρημένον, μὴ ἐννοῶν δηλ. ὅτι ἰσοδύναμα καλοῦμεν τὰ ὀνόματα ὄχι γενικῶς καὶ ἐκ πάσης ἐπόψεως, ὡσεὶ πᾶς οἱοσδήποτε πρεσβύτερος ἐλέγετο καὶ ἐπίσκοπος ἢ τοὐναντίον, ἀλλ' εἰδικῶς, ἐν τῷ χαρακτηρισμῷ τῶν ἱερατικῶν ἀξιωμάτων, χαριτολογεῖ ὡς ἑξῆς: «Τὰ ὀνόματα ταῦτα δὲν ἦσαν ἰσοδύναμα, εἰ καὶ κατ' ἀρχὰς ἐνηλλάσσοντο, τῶν ἐπισκόπων ἐνίοτε ὡς γερόντων κλουμένων πρεσβυτέρων». Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶνε λογικῶς καὶ πραγματικῶς ἡμαρτημένη. Λογικῶς μὲν διότι τὸ «δὲν ἦσαν ἰσοδύναμα, εἰ καὶ ἐνηλλάσσοντο» θὰ εἴπῃ «ἐνηλλάσσοντο, εἰ καὶ δὲν ἐνηλλάσσοντο», ἀφ'οὗ ἐναλλάσσονται τὰ ἰσοδύναμα καὶ συνώνυμα καὶ ὄχι τὰ μὴ τοιαῦτα, ἀδιάφορον ἂν ἰσοδύναμα δὲν εἶνε πάντοτε ἀλλ' ἔν τινι ὡρισμένῃ περιπτώσει καὶ χρήσει. Ὁ δὲ πραγματικὸς μαργαρίτης εἶνε, ὅτι ἐάν τις ἐπίσκοπος δὲν ἦτο γέρων τὴν ἡλικίαν, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ πρεσβύτερος, κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην ἀνακάλυψιν τοῦ κ. Δυοβουνιώτου. Ἡ δὲ παρατήρησις ὅτι κατ' ἀρχὰς οἱ ἐπίσκοποι καλούμενοι ἀπόστολοι εἶτα ἐκλήθησαν ἐπίσκοποι, εἶνε γνώμη τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ Θεοδωρήτου καὶ ἄλλων, ὡς βλέπει τις ἐν τῇ σχετικῇ ὑποσημειώσει τῆς Δογματικῆς. Ἐὰν ὁ ἐπικριτὴς θέλει νὰ τὴν ἀναιρέσῃ, ἡ ἀναίρεσις δὲν γίνεται διὰ κενολογιῶν, οἷκι τά: «τοῦτο οὔτε ἐπὶ τῆς Γραφῆς οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἀρχαιοτάτης Ἰ. Παραδόσεως δύναται νὰ στηριχθῇ», ἀλλὰ δι' ἀποδείξεων καὶ μαρτυριῶν.

Ἐν σελ. 52 τὰ μὲν ἐξ ἀγνοίας, τὰ δὲ διαστρέφων καὶ σοφιστευόμενος, συμφύρει τὰ πράγματα ὡς ἑξῆς. Ἐκ τοῦ ὅτι καὶ ὁ ἀσεβὴς καὶ ἄπιστος ἱερεὺς τελεῖ ἐγκύρως τὸ μυστήριον ἠδύνατό τις, λέγομεν, νὰ συναγάγῃ φυσικῶς ἐκ τῆς αὐτῆς βάσεως, ὅτι καὶ ὁ ἑτερόδοξος ἢ κακῶς πιστεύων δύναται καὶ οὗτος νὰ τελέσῃ μυστήριον ἐγκύρως, ὡς ἀποδέχονται οἱ Δυτικοὶ καὶ οὐκ ὀλίγοι Ὀρθόδοξοι. «Ἀλλ' ἡ Ὀρθόδοξος ἐκκλησία, ἐπάγομεν ἀμέσως, ἔχομένη τῆς δόξης ὅτι ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐνεργεῖ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, ἀπεδοκίμασεν δεῖποτε τὰ ἐκτὸς αὐτῆς τελούμενα μυστήρια» (303). Ὁ ἐπικριτὴς πρῶτον μὲν ἀποσιωπᾷ τὸ «ἀλλ' ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία κτλ», ἢ μᾶλλον τὸ παραλαμβάνει ὡς ὅπλον, ἵνα διαφθείρῃ τὴν προηγουμένην ἔκφρασιν εὑρίσκων ἀντίφασιν καὶ λέγων βαυκοπανούργως «ἐνταῦθα οὐδεμία φυσικὴ συνέπεια ὑπάρχει, διότι ἐν τοῖς ἀνωτέρω πρόκειται περὶ τῆς τελέσεως τῶν μυστηρίων ὑπὸ Ὀρθοδόξου ἱερέως.., ἐν ᾧ ἐν τοῖς κατωτέρω πρόκειται περὶ αἱρετικοῦ ἱερέως στερουμένου τῆς χάριτος». Οὕτω γράφονται αἱ κρίσεις.

Ἐν σελ. 55 ψέγει ἡμᾶς γράψαντας περὶ τῶν νηπίων ὅτι ταῦτα ἀῴς ἄνευ τῆς θελήσεως αὐτῶν κοινωνοῦσι φυσικῶς τοῦ ἁμαρτήματος τοῦ γενάρχου, οὕτω καὶ πολλῷ μᾶλλον δύνανται ἄνευ τῆς βουλήσεως αὐτῶν νὰ καταστῶσι μέτοχα τῆς ἀπολυτρωτικῆς τοῦ Κυρίου χάριτος» (335). «Πρὸς τί τότε, ἐρωτᾷ, ἡ ἀπαίτησις τῆς πίστεως παρὰ τοῖς ἐνήλικι; καὶ ὁ ἄνευ πίστεως βαπτιζόμενος ἐνήλιξ μετέχει τῆς ἀπολυτρωτικῆς χάριτος τοῦ Κυρίου». Ὁ ἡμέτερος συλλογισμὸς εἶνε ὀρθότατος μὴ ἐννοούμενος ἢ διαστρεφόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπικριτοῦ. Πρόκειται περὶ τοῦ ἂν τὰ νήπια, καίπερ στερούμενα πίστεως ὡς ἐκ τῆς μὴ ἀναπτύξεως τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς βουλήσεως αὐτῶν, δύνανται νὰ μετάσχωσι τῶν τοῦ Σωτῆρος ἀγαθῶν. Λέγομεν λοιπὸν ὅτι τοῦτο εἶνε δυνατὸν πολλῷ μᾶλλον, καθ' ὅσον δηλ. πρόκειται νὰ μετάσχωσι ἀγαθῶν, δι' ἃ ἐπλάσθη καθόλου ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἡ ἔνστασις τοῦ ἐπικριτοῦ; Ἡ ἔνστασις αὐτοῦ, ἀποκρινόμεθα, ἐμφαίνει μόνον τὴν ἄγνοιαν καὶ αὐτῶν τῶν στοιχείων τῆς Κατηχήσεως. Ὅπου δὲν ὑπάρχει βούλησις, ἤτοι ὅπου ἡ χάρις δὲν εὑρίσκει προσωπικὸν κώλυμα, ἡ θεία χάρις ἐνεργεῖ ἀκωλύτως. Ὅπου δὲ ἡ βούλησις εἶνε ἀνεπτυγμένη, ἐκεῖ ἡ χάρις, κατὰ τὰ γνωστὰ περὶ ἐλευθερίας καὶ χάριτος διδάγματα, δὲν δύνατκι νὰ ἐνεργήσῃ, πρὶν ἢ ἡ ἐλευθέρα βούλησις θελήσῃ νὰ ἄρῃ πᾶν κώλυμα τῆς χάριτος ἀφ' ἑαυτῆς προϊόν, ἤτοι πρὶν ἢ θελήσῃ νὰ πιστεύσῃ ὁ ἄνθρωπος μετανοῶν.

Ἐν σελ. 60 ἡ σύγχυσις γίνεται ὡς ἑξῆς. Ἡμεῖς λέγομεν ὅτι ἄνευ τῆς ἱερωσύνης δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ κήρυγμα ἀλάθητον τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, καθ' ὅσον ἡ ἱεραρχία εἶνε ἡ αὐθεντικῶς ἑρμηνεύουσα ἅμα καὶ διδάσκουσα τὰ θεῖα λόγια. Ὁ δὲ ἐπικριτὴς εἴτε μὴ γνωρίζων τοῦτο, εἴτε παραβιάζων ἐκφράσεις παρ' οὐδενὶ ἀναγνώστῃ δεκτικὰς παρεκδοχῆς, σχολιάζει το πρᾶγμα λέγων ὅτι ἡ ἱερωσύνη ὡς μυστήριον παρέχει καθ' ἡμᾶς τὸ χάρισμα τοῦ ἀλαθήτως κηρύττειν!!

Ἐν σελ. 400 τῆς Δογματικῆς ἀποδοκιμάζεται ἡ γνώμη τῶν Δυτικῶν ἀξιούντων, ὅτι ἐκ τῆς ἐκφράσεως «ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται» τῆς γενικῶς εἰρημένης, συνάγεται ἀσφαλῶς ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνασύζευξις ὡς τοῦ πρώτου γάμου ὑφισταμένου, ἀντὶ δὲ διαζυγίου, πρέπει νὰ χωρίζωνται οἱ σύζυγοι ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης. Ὁ χωρισμὸς οὗτος, λέγομεν ἀνασκευάζοντες, εἶνε ἄγνωστος τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ θελήσῃ τις γενικῶς ἐκλαμβάνων τὴν ἔκφρασιν «ὁ ἀπολελυμένην κτλ.» νὰ συναγάγῃ ὡς οἱ Δυτικοί, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνασύζευξις τοῦ προσβαλόντος τὸν γάμον μέλους, ἀπομένει πάντοτε τὸ ἀθῷον μέλος, ὅπερ δὲν εἶνε δίκαιον νὰ μὴ νυμφευθῇ ἐκ νέου τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ὁ Κύριος δοὺς αὐτῷ τὸ δικαίωμα τοῦ χωρισμοῦ δὲν ἀπηγόρευσεν αὐτῷ τὴν ἀνασύζευξιν τὴν ἐκ παντὸς λόγου δικαίαν. Εἶνε οὗτος ὁ συνήθης τρόπος τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς, δι' ἧς ἀνασκευάζων τις δέχεται πρὸς στιγμὴν τὴν ἐναντίαν γνώμην, ἵνα καταδείξῃ τὸ οὕτως ἢ ἄλλως πλημμελὲς αὐτῆς. Κατὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς τρόπον ἀνασκευάζουσι τοὺς Δυτικοὺς ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι προσκαλούμενοι τὰς ἀτόπους τῆς παρερμηνείας τῶν Γραφικῶν ῥήσεων ἀκολουθίας. (Ὅρα Hase Prot. Polemik[6] 547). Ὁ ἐπικριτὴς παρανοῶν ταῦτα ἢ σοφιστευόμενος εἰκοτολογεῖ ὅτι καὶ καθ' ἡμᾶς τὸ εἰρημένον χωρίον εἴρηται γενικῶς, καὶ ὅτι ἐν περιπτώσει διαζυγίου μόνον ὁ παθὼν δικαιοῦται νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς γάμον, ὁ δὲ νυμφευθεὶς γυναῖκα διεζευγμένην ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος εἶνε μοιχός!!

(ἀκολουθεῖ) ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μηνιαῖον παράρτημα «Ἀναπλάσεως».—Τὸ δόγμα εἶνε τυραννία;—Ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Μᾶρκον ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὑπὸ Μ. Ι. Γαλανοῦ.—Περιοδείας συνέχεια, ὑπὸ Παναρ. Χ. Δουληγέρη.—Ἰωσὴφ Λαππένι ἰατροῦ, ὁ ὁπνωτισμὸς καὶ ὁ πνευματισμός.—Οἱ ἅγιοι μάρτυρες Τιμόθεος καὶ Μαύρα, ὑπὸ Μιχ. Ι. Γαλανοῦ.—Ὁ ὑφηγητὴς τῆς θεολογίας κ. Δυοβουνιώτης ἐξεταζόμενος εἰς τὴν δογματικὴν καὶ εἰς τὴν λογικήν, ὑπὸ Χ. Ἀνδρούτσου.